herpy

GEKKOER

Termite hill gecko

Hemidactylus triedrus

Hemidactylus triedrus er en lille, kraftigt bygget natgekko fra Sydindien og Sri Lanka, med hvide tværbånd på brun ryg og rækker af spidse knopper på ryggen. Den lever på jorden og lave stammer, jager termitter og andre småinsekter og er en robust, men lidt specialiseret art for den, der har prøvet terrarier før.

Familie: Gekkonidae Tidligere navn: *Gecko triedrus; Hemidactylus subtriedrus* Udgivet 15. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**6-8 cm** snude-kloak-længde
Levetid	**5-8 år**
Aktiv	**Nat**
Levevis	**Klippeboende og jordboende**
Biotop	**Tørskov**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**45 × 30 × 30 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**24-27 °C**
Hotspot	**29-32 °C**
Temperatur, nat	**21-23 °C**
Luftfugtighed	**55-65 %**
UVB	**Valgfri**
Kost	**Insekter**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**1-2 æg**
Inkubation	**50-80 dage** ved 26-29 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten står hverken på CITES-listerne eller i bilagene til EU's forordning om handel med vilde dyr, så der kræves ingen CITES-papirer ved køb og salg. IUCN vurderer den som ikke truet (LC). Ellers gælder dyrevelfærdslovens almindelige krav. Indien har strenge regler for eksport af vilde dyr, så dyr i handlen bør være opdrættet i fangenskab.

Om arten

Hemidactylus triedrus er en middelstor, kraftig gekko af slægten *Hemidactylus*. Voksne dyr måler 6-8 cm fra snude til kloak, og halen kommer oveni. Ryggen er lysebrun til chokoladebrun med smalle hvide bånd, som er kantet af sort, og på langs af kroppen løber 19-20 nogenlunde regelmæssige rækker af forstørrede, kølede, trekantede knopper. De fine tværlameller under tæerne gør den til en dygtig klatrer, men den er mere jordnær end mange andre i slægten.

Arten blev beskrevet af Daudin i 1802 som *Gecko triedrus*. Navnet *triedrus* henviser til de trekantede knopper på ryggen. I mange år blev den delt op i flere former, bl.a. *Hemidactylus subtriedrus*, men i 2018 blev den slået sammen med hovedarten. Samtidig er bestanden på Sri Lanka, der tidligere gik som underarten *lankae*, i dag regnet for en selvstændig art, *Hemidactylus lankae*. Dyr fra Gujarat og andre dele af det nordlige Indien er også blevet henført til andre arter. Termitter er en vigtig del af føden.

Levealderen er ikke dokumenteret, og faktaboksens 5-8 år er et skøn ud fra andre *Hemidactylus*-arter af samme størrelse. Arten er kun lidt udbredt i terrarier, og der er ikke offentliggjort meget om pasning og avl, så en del af rådene i denne vejledning bygger på sparsomme erfaringer med arten og på erfaringer med nærtbeslægtede *Hemidactylus*-arter.

Udbredelse og levested

Hemidactylus triedrus lever i det sydlige Indien, i Andhra Pradesh, Karnataka, Tamil Nadu og Kerala, og på Sri Lanka. Typelokaliteten er indskrænket til Nellore i Andhra Pradesh. Der er desuden registreret mange fund fra Tamil Nadu, Kerala, Karnataka og Maharashtra.

Dyrene på Sri Lanka har været beskrevet som en selvstændig art, *Hemidactylus lankae*, men dens status er uafklaret, og Sri Lanka regnes stadig med til udbredelsen. Pakistan nævnes også, bl.a. i en enkelt rapport fra 2003, men er ikke bekræftet og er derfor ikke med på kortet. Registrerede fund uden for Indien og Sri Lanka kan skyldes forvekslinger med nært beslægtede arter. Det nøjagtige udbredelsesområde er stadig til debat, fordi flere beslægtede arter ligner hinanden meget.

> **Oprindelig udbredelse:** Indien og Sri Lanka.

LEVESTED

Hemidactylus triedrus lever i skov, hvor den færdes på jorden og på de nederste dele af træstammerne. Om dagen gemmer den sig i sprækker og huller i løvlaget, mellem sten og under bark. Om natten kommer den frem og jager.

Klimaet i Sydindien er varmt og halvtørt med en udpræget monsun. Det er derfor en art, der er vant til at tørre ud mellem regnskyl, og ikke en regnskovsgekko. Præcise tal for temperatur og luftfugtighed på de enkelte levesteder er ikke dokumenteret. Terrariet i denne vejledning bygger derfor på erfaringer fra fangenskab.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

Pasning

TERRARIET

Et par kan holdes i et terrarie på mindst 45 × 30 × 30 cm (længde × bredde × højde). Bundarealet er vigtigere end højden, fordi *Hemidactylus triedrus* mest færdes nede ved jorden og på lave grene. Større er bedre, især hvis du vil holde flere hunner.

Som bund fungerer en blanding af kokosfibre og tør jord, gerne som bioaktiv bund med springhaler og bænkebidere, der kan tåle det forholdsvis tørre miljø. Læg et lag tørre blade ovenpå. Selv små egeblade bliver brugt som skjul. Tilføj korkbark med mange sprækker, flade sten og lavt drivtræ, så dyrene både kan gemme sig og klatre. Lav både fugtige og tørre skjul.

Terrariet skal have god ventilation, så det tørrer ud mellem sprøjtningerne. Netåbninger i siderne og toppen er det bedste. Gekkoen er hurtig og kan snige sig ud, så låget skal slutte tæt.

Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund Læs mere: Foderdyr: hold og avl

TEMPERATUR

Om dagen skal der være 24-27 °C i terrariet, og et lille varmt sted må gerne nå 29-32 °C. Om natten må temperaturen falde, men den bør ikke komme under 21 °C. Et fald på et par grader mellem dag og nat er naturligt.

Brug en varmepære eller en varmemåtte på siden, styret af en termostat, og mål med et digitalt termometer både ved hotspottet og i den kolde ende. Giv gekkoen mulighed for at vælge, så den kan søge ind i skyggen, hvis den får for varmt. Om vinteren kan en køligere periode stimulere avl. Præcise tal er ikke dokumenteret for arten, men en nattemperatur på omkring 18-20 °C i en til to måneder virker rimelig for en art fra Sydindien.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden bør ligge på omkring 55-65 %, men *Hemidactylus triedrus* er et halvtørt dyr, så fugten skal svinge og terrariet skal have lov at tørre. Spray terrariet let hver anden dag, så der kommer dråber på blade, sten og ruder, som gekkoen kan drikke af. Det skal være tørt igen efter nogle timer.

En lav skål med friskt vand er en god sikkerhed, selvom dyrene ofte klarer sig med dråber. Hold altid dele af bunden tørre. Hunnen lægger helst æg i tør jord, og for våde forhold kan gøre hende ægbundet og give mug og hudproblemer.

LYS OG UVB

Hemidactylus triedrus er nataktiv og kræver ikke UVB for at klare sig. UV-lys er ikke nødvendigt, men gør ikke skade, og det er derfor valgfrit. Et svagt UVB-lys i den ene ende af terrariet, med rigeligt skygge, kan give en sikrere kalkomsætning, især til avlsdyr, men der er ikke fastlagt nogen anbefalet UV-zone for arten.

Hav almindeligt dagslys eller et terrarielys tændt 11-13 timer, styret af et tænd-sluk-ur, og lad der være helt mørkt om natten. Farvet natlys er unødvendigt.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Hemidactylus triedrus er insektæder. I naturen spiser den termitter og andre småinsekter som græshopper, biller og edderkopper. I terrariet fungerer fårekyllinger, små græshopper, dubia-kakerlakker og springhaler som grundfoder. Insekterne skal være mindre end afstanden mellem gekkoens øjne. Til små unger skal fårekyllingerne være ganske små, ca. 3 mm, og til voksne ca. 12 mm.

Giv voksne dyr føde 2-3 gange om ugen og unger hver dag eller hver anden dag. Voksmøllarver, smørorme og små hornorme er gode som godbid, men de er fede og skal kun gives engang imellem. Pudr insekterne med kalk, og brug et multivitaminpræparat med D3 hver anden eller tredje fodring. Hunner i avl har brug for ekstra kalk, og du kan stille en lille skål med kalkpulver frem. Efterlad ikke levende insekter i terrariet natten over.

Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Hemidactylus triedrus er hurtig og nervøs, især som ung, og den er ikke et dyr, der skal håndteres meget. Kort og rolig håndtering over et lavt underlag er det bedste, og tag aldrig fat i halen, som den kan smide. Den vænner sig dog til dig med tiden. Den holder sig om dagen skjult og kommer frem, når lyset slukkes.

Flere hunner kan gå sammen med en han, men det er ikke grundigt undersøgt, hvor godt arten tåler selskab. Hold derfor helst et enkelt dyr eller et par, og tilføj kun flere i et stort terrarie med mange skjul. Hold altid øje med bid, manglende haler og en tabende vægt. Hanner bør ikke holdes sammen. Mange gekkoer i slægten *Hemidactylus* er territoriale.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannerne kan kendes på den tydelige bule ved halens rod og på en række porer foran kloakken. I rækken foran kloakken har *Hemidactylus triedrus* syv til ni porer, adskilt af en kort pause i midten. Hunnerne mangler bulen og er som regel lidt mindre og slankere.

Der er ikke offentliggjort tal for, hvor gamle eller tunge dyrene skal være for at kunne bruges til avl. Som tommelfingerregel for gekkoer af denne størrelse bør du vente, til dyrene er fuldt udvoksede, og hunnen er i god foderstand med en plump hale. Halens tykkelse viser hendes tilstand.

PARRING

Avl lykkes som regel uden de store problemer, når dyrene er sunde. En køligere periode, såkaldt brumation, anbefales for at få gang i avlen. Nøjagtig længde og temperatur er ikke dokumenteret, så hold dig til en forsigtig nedkøling i nogle uger og lad altid dyrene få vand.

Efter hvileperioden hæves temperaturen og dagslængden igen, og dyrene fodres godt. Sæt hannen ind til hunnen og hold øje med de første nætter. Er hunnen presset eller bliver bidt, skal de skilles. Tag hunnen ud af avlen, hvis hendes hale bliver tynd.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen graver sine æg ned i bunden cirka hver tredje til fjerde uge i sæsonen. Kuldstørrelsen er ikke beskrevet, men gekkoer i denne størrelse lægger normalt 1-2 hvide, skrøbelige æg ad gangen, og den størrelse er derfor lånt fra slægtens normale praksis og ikke dokumenteret for arten.

Giv hunnen en æglæggekasse med lettere fugtig, men ikke våd kokosjord eller vermiculite, og sørg for, at der er tørre pletter andre steder i bunden. Hunner, der ikke kan finde et godt sted, bliver ægbundne. Æggene er meget sarte, og de må ikke vendes eller rystes, hvis de flyttes.

INKUBATION

Æggene flyttes forsigtigt til en lille boks med let fugtig vermiculite eller perlite og lægges, så den side, der vender opad, bliver ved med at vende opad. Der er ikke offentliggjort inkubationstid eller -temperatur for *Hemidactylus triedrus*. Tallene i faktaboksen, 26-29 °C og omkring 50-80 dage, er lånt fra gængs praksis for andre *Hemidactylus*-arter og skal ses som et skøn.

En stabil temperatur i en lille inkubator er bedst. Hold substratet let fugtigt, og kontrollér æggene uden at flytte dem. Æg, der falder sammen og bliver mørke, er som regel døde. Er du i tvivl, skal du vente lidt længere, inden du fjerner dem.

Læs mere: Inkubation af æg

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er omkring 4 cm lange ved klækningen og skal have deres egen lille boks eller et lille terrarie med køkkenrulle eller let fugtigt kokossubstrat, skjul og en lav skål til vand. Spray let hver dag. De første dage lever de af blommesækken og begynder derefter at jage.

Tilbyd de helt små fårekyllinger eller springhaler dagligt eller hver anden dag, pudret med kalk og vitaminer. Vej dem og følg vækst, og flyt dem op i et større terrarie efterhånden. Ungerne er hurtige og kan snige sig ud, så vær omhyggelig med låget. Hold dem helst hver for sig, hvis de begynder at bide hinanden i halen. Den præcise vækst og alder ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret.

Sundhed og typiske fejl

Der findes næsten ingen artsspecifik sundhedsviden, men problemerne ligner dem hos andre jordlevende gekkoer. De typiske fejl er:

- For lidt kalk og D3-vitamin, især hos avlshunner og unger. Det giver bløde kæber, krumme lemmer og rystelser. Pudr insekterne.
- For fugtig bund og dårlig ventilation, som giver svamp, mug og hudproblemer. *Hemidactylus triedrus* er et halvtørt dyr og skal have tørre pletter.
- Ægbinding, når hunnen ikke finder et egnet, tørt sted at lægge æg. Hun bliver sløj og får en opsvulmet bug.
- Hudrester på tæer og halespids efter hudskifte. Giv et fugtigt skjul, og løsn dem med lunkent vand.
- Tabt hale efter bid eller hårdhændet håndtering. Den vokser kun delvist ud igen.

Et sundt dyr har klare øjne, en fyldig hale og et godt greb. Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis gekkoen taber sig, ikke spiser i flere uger eller ser slap ud.

Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.